

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 49 (312)

Fredagen den 8 december 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökanden» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	---	---	--	---

Therèse Elfforss.

Våra dagar rullar Thespiskärnan på vingade snälltåghjul snabbt och lätt genom land och rike. Det ena teatersällskapet i landsorten aflöser det andra, farande från stad till stad på kort tid, »turnéer» ila blixtnabbt fram och åter, och hvarken hufvudstadens egna artister eller ens utlandets stora stjärnor försmå att då och då hedra äfven den svenska landsorten med ett besök.

De vidgade kommunikationerna ha och vidgat möjligheterna att i landsorten få se god dramatisk konst och verkligt goda konstnärer, och den svenska landsortsteatern räknar i våra dagar många namn, som icke ställas i skuggan af hufvudstadens berömdheter.

I gamla dagar var det i mycket annorlunda. Vål lysa ännu i vår teaterhistoria rätt många namn på framstående landsortsskådespelare och skådespelerskor, som höllo konstens fana högt i de uthus och på de vindar, som förr i världen skänkte rum åt Thalia

i mången svensk landsortsstad. Men »landsortsteatern» var likväl något helt annat då, själfva institutionen hade ett annat kynne, en annan karaktär. Man åkte efter gästgivar-skjuts och spelade i lador, det var skralt med både dekorationer och »regie», men »blyxtturnéer» voro icke uppfunna och den moderne teatertapetseraren hade icke skämt bort publiken. Skådespelarne togos emot hvar de kommo som efterlängtade, sällsynta gäster, och var det än ofta klenst med både konsten och recetterna, så spelade de likväl in sig i publikens hjärta och vänskap, och de bästa af dem vunno en popularitet öfver landet, som få af dem kunna skryta af, som nu lysa och försvinna på den svenska landsortsscenen.

De bästa af dem!
De populäraste af dem!
Ja, till dem hörde i främsta rummet den kvinna, hvilkens bild Idun i dag meddelar. Hvem från Ystad till Haparanda, i Sveriges landsort som i broderlandet Finland, minnes icke Therèse Elfforss —

Den sig åt brödet fröjda vill,
Må degen väl bereda;
Den sig åt fältet fröjda vill,

Må det för ogräs freda;
Den sig åt lifvet fröjda vill,
Må arbeta och beda.

R. Reinick.

den fryntliga, säkra teaterdirektrisen, som i tjugo år med aldrig sviktande redbarhet, klokhet, skicklighet och energi ledt ett af våra största och bästa landsortssällskap, den ypperliga skådespelerskan, som i nära ett halft sekel tillhört denna samma landsorts-scen, den präktiga »gumman Elfforss», som kan se tillbaka på en lycklig teaterbana — femtiofem år lång, och som, hvart hon kommit i landsorten, alltid hälsats med den uppriktiga glädje en efterlängtd kår gäst väcker.

Vi äro säkra om, att de fryntliga dragen skola, när de nu meddelas i Idun, i mångt hem väcka glada minnen och framkalla många tacksamma hägkomster, minnen af kraftiga lifsbilder dem Therèse Elfforss framställt från scenen, ömsom humoristiska, ömsom rörande, komiska ibland, tragiska äfven, men alltid skurna ut ur det verkliga lifvet, träffande och karaktäristiska.

* * *

Femtiofem år vid teatern! Femtiofem år mellan kuliss och ramp, mellan diktade och verkliga intriger, sträfvanden, bekymmer och arbete — och ändå ha kroppen spänstig och själ och sinne friska som i ungdomens år, se där ett konststycke, som icke många göra Therèse Elfforss efter.

Femtiofem år! Det är ju ett helt människolif.

Född den 30 november 1823 — just i dagarne 70 år — var Therèse Öberg således icke stort mer än 13 år, då hon i februari månad 1837 tog sina första steg på tiljan. Det var på kungliga teatern detta skedde, och det var som balettelev den lilla Therèse först visade sig för publiken. För tjugufyra skilling banko pr spelkväll traskade den lilla Therèse från Tantos höjder ända ner till det gamla konsttemplet vid Gustaf Adolfs torg för att där ikläda sig balettängeln tarlatan och oklackede små sidenskor.

Det såg en stund ut som om den lilla skulle blifvit en stjärna i Terpsichores rike. Hennes ungdom och fägring fäste strax uppmärksamheten vid henne, och hennes anlag för den luftiga konsten ingåfvo gamle Selinder, som då var kungl. teaterns balettmästare, de största förhoppningar. Hon fick också, ehuru blott elev sedan kort tid, uppträda i första ledet af corps de ballet vid de tillfällen, då det gällde att med ungdom och behag fylla den bakgrund; mot hvilken alla tidens ballettdrottning, den strålande Taglioni, lyste.

Men gubben Selinder, som fick se så många af sina bästa elever öfvergifva Terpsichore för Thalia, miste också inom kort Therèse Öberg.

Kapten Lindeberg hade lyckats få till stånd sin »Nya Teater», den nuvarande Dramatiska teatern öfver hvars scen hans bild ännu hänger, men knappast hans entusiastiska anda ännu sväfar.

Det var 1842 kapten Lindeberg invigde sin nya teater, och den unga Therèse Öberg erhöi engagement samma år. Hon debuterade därstädes den 13 februari 1842

i en liten enaktspjes af Dumas kallad »Änkans man» och gjorde genast lycka. Hon stannade dock ej länge vid denna scen. En af de manliga kamraterna vid Lindebergs trupp, L. E. Elfforss, bildade ett eget sällskap för landsorten, och vid detta erhöi Therèse Öberg engagement redan 1845.

Nu började ett nytt och allvarigare skede i hennes lif både som kvinna och konstnärinna. Snart genom äktenskap förenad med direktör Elfforss tillföll henne att uppbära de mest betydande rollerna i sällskapets repertoar och att senare under mannens sjuklighet äfven öfvertaga en stor del af truppens ledning och ekonomi.

Men hon var värfvet vuxen, och mycket genom henne förvärfvade det Elfforsska sällskapet det högt ansedda namn, som aldrig lämnade detsamma.

År 1869 afed direktör Elfforss, och änkan öfvertog nu ensam ledningen af sällskapet, som hon, med ett kort afbrott 1882, bibehöll ända till år 1889, då hon öfvergick till Aug. Lindbergs stående teater i Göteborg.

På denna scen uppträdde hon också för sista gången den 27 febr. 1892 — femtiofem år efter hennes första steg på tiljan, som hon nu, mätt på både arbete och framgångar, för alltid lämnat för att hvila ut i skötet af sin sons, vågmästarens E. Elfforss familj.

* * *

Det är ett oerhördt rikt galleri af människoframställningar, som fru Elfforss skapat under denna långa teaterbana, ett galleri af rikt skiftande bilder inom dramats, den fina karaktärskomediens, de historiska skådespelens, de moderna problempjäsernas och lustspelens ram. De gamla teatervännerna skola ännu minnas hennes Jolanta, Esmeralda och hennes Amalia i »Trettio år af en spelares lefnad». De hafva heller icke glömt hennes tjugusande Adrienne Lecouvreur, hennes stolta Pompadour, Adèle Müller i »Den farliga tanten», Gabrielle i »Smädeskrifvaren» och hennes markisinna i »Markisinnans ungdomsminnen».

De, som sett henne i dessa roller, tala ännu med värme om det spirituella i hennes framställning, den fulländade finheten i detaljarbetet och den spänstiga liflighet, som präglade allt hvad hon gjorde.

Och rollerna från ett senare skede! Hur lifligt stå icke än för mitt minne hennes präktiga Margareta Lejonhufvud i »Kung Märta», hennes Celeste i »Från Amerika», hennes rikt humoristiska »Mutter på tuppen» i »Fredman och Ulla Vinblad», hennes »Änkan Sillery», och kanske framförallt hennes friska, hurtiga, på kornet tagna Lona Hessel i »Samfundets stötter».

Allt hvad hon rörde vid fick under hennes händer lif. Hon hade gnistan, och ända in i slutet af sin långa teaterbana förmådde hon att ge eld och lif, saft och must åt sina framställningar.

* * *

Både som utöfvande konstnärinna, som teaterledare och som enskild person har fru Elfforss varit lika framstående och vunnit allas aktning och tillgifvenhet.

Som teaterledare — ett af de icke allra lättaste yrken i världen — var hon ett mönster. Intet sällskap var så aktadt och ansedt som hennes — i alla afseenden. Det var på sin tid en liten mönstertrupp i landsorten. Också förde »gumman Elfforss» spiran med kraft, fast på samma gång mildt.

Det lär stå i en gammal proklamation till hären af salig Karl den tolfte att »fänriken skall vara en lång drummel, som i nödfall kan slå på trumma, löjtnanten skall vara en s-e, men kaptenen som en far för sitt kompani.»

Vid den Elfforsska truppen fanns det för ett femtontal år tillbaka en ung fänrik, »som i nödfall kunde skriva roller eller öfversätta pjäser,» där fanns ock en löjtnant, men framförallt var kaptenen som en mor för sin trupp.

Sträng och barsk vid första anblicken, aldrig att leka med, när det gällde arbete och ansvar, voro där likväl värme i hjärtat och vänlighet i sinnet mot alla.

Till den Elfforsska truppen sökte sig ock den tiden gärna de unga konstdepter, som trodde sig i sitt hjärta ha en gnista af konstens heliga eld. Det var hos Therèse Elfforss Aug. Lindberg tog sina första steg på den bana, där han sedan skördat så vackra framgångar, och många, många af dem, som nu äro framstående inom vår och Finlands teatervärld, ha i godt minne den allvarliga skolan hos gumman Elfforss. Många tacka henne ock i sitt stilla sinne för hennes ärliga och modiga kritik, som alltid sjöng ut. Sved det i början, gjorde det dock godt, och få äro de icke, som hon på det sättet lyckades vända åt andra banor.

Det är en af dessa senare, som nu vid gumman Elfforss sjuttionde år velat ge en liten blomma till födelsedagsfesten.

Aug. Blanche, hvars dödsdag vi frade nyss, på samma gång som Therèse Elfforss födelsedag, skref en gång en liten skiss med titel »Talang och hjärta». Den lilla skissen handlar just om Therèse Öberg, då än den lofvande dansösen.

Talang och hjärta — det säger allt. Det är hvad hon äger i hög grad och som gjort — det senare ej mindre än det förra — hennes lif ljus och lyckligt!

Gustaf Gullberg.

När jag nalkas dimman på afstånd, förefaller den nästan så ogenomtränglig, som om den måste utestänga hvarje solstråle och fullkomligt innesluta mig i mörker. Men när jag kommer in i den, finner jag, till min angenäma öfverraskning, att jag misstagit mig, och att dimman var mycket lättare, än den syntes. Så är äfven förhållandet med lidandena här i världen; de äro i verkligheten icke så förskräckliga att genomtränga som en ängslig fantasi inbillat sig.

Hervey.

Fotogénköket »PRIMUS»

Öfver 15,000 sålda på ett år.
Lika användbart vinter som sommar.
Brinner utan veke. Os-, sot- och rökfritt.

Pris:
10 kr.

Fotogénköket »PRIMUS»

B. A. Hjorth & Co,
5 Klara Norra Kyrkogata 5.

Pris:
10 kr.

Ytterst bränslebesparande.
Fotogénen brinner i gasform.
Explosion omöjlig. Lätt att sköta.
Ingen fotogénutsvettning.

Ofta.

Bland ruiner, som af tiden grusas,
Vandringmannens sinne ofta tju-
sas
af den doft, som fagra rosor andas —
rosor, hvilkas blad af purpur randas.

På vulkanisk grund, där lavan flutit
och, fast stelnad nu, i glöd sig gjutit,
och där än i djupet hanske sjuder,
rankan ofta bästa drufvan bjuder.

Diktens rosor, som af kärlek dofta,
ur ruiner spira också ofta;
Diktens drufvor, såsom hjärtblod röda,
ofta — oftast på vulkaner glöda.

Säv. Hammarstedt.

Små församlingsmedlemmar.

»Nog hittar jag till kyrkan,
så visst som jag det tror,
försäkrade sin syster en liten tvillingbror.»

Vi känna de små »nattvardsbarnen», vi
veta, huru de hittade samma väg som
mor och far. Vi känna ock med dem »sve-
dan i små beklämda bröst», då de fördes
bort från den bild, som tycktes kalla dem
till sig med omotståndlig mildhet och be-
skärmande ömhet. Det svider ofta i små
hjärtan, då de ej få vara med; men helt
naturligt skall det kännas svårast, då de ej
få se upp till bilden af deras bästa vän, så
vida de redan lärt känna honom i hemmet,
ej få höra om hans stora kärlek till de små
och ej få intaga den rättighet, som tillkom-
mer dem i Herrens tempel.

Vi hafva öfvervarit gudstjänsten i en af
öfre Dalarnes kyrkor och medtagit mångt
ljufvligt minne därifrån. Kunde jag endast
föra pensel och palett för att på duken fästa
de många små täcka interiörerna som här
mött mitt öga!

Porten öppnas och fjorton par små fötter
komma: klipp klapp tripp trapp öfver kyrk-
golfvet till den bestämda bänken. Det är
barnhemsbarnen i söndagsskrud. Nu hafva
de skaffat sig upp på sätet, flickorna dragit
litet på förklädet, och så handen för ögonen,
hufvudet sänkt till sakta bön. De se så
nöjda ut här, så hemmastadda titta de på
de många främlingar, som under sommaren
passa på att se den högtidsklädda allmogen,
oftast uppgående till några tusenden. Ja,
barnaögat tycks mig fråga: »kommer ni som
vi för att höra något om Jesus och för att
sjunga sen?» Ty sjunga kunna de af hjärtans
grund. Vi se på dem med fägnad och min-
nas: »af barns och spenabarns mun har du
fullkomnat ditt lof.»

Det är trångt på bänken, så att en och
annan får sitta litet snedt, men blir han
trött, så lutar han sig mot den, som sitter
bättre. Lille Olle tar sig alltid en kort

blund under själfva predikan, och hans granne
vågar knappast röra sig för att låta pilten
samla krafter till de sista psalmerna. Nog
är Olle lika god som så mången ann', som
sofver från början till kungörelserna.

Se, där uppe på soldatläktaren sitter gamla
farfar. Han har nog haft drygt under veckans
lopp, ty de gamla äro allt bra, så länge »dom
orkar dona lite smätt.» Gamlingen sitter så
slö och hopsjunknen, men sonsonen, som hela
tiden fått lof att stå bredvid, har oafvändt
tittat på prästen, om för att följa hans ord
eller hans rörelser, veta vi icke. Nu klifver
gossen sakta upp på gubbens knä, så att
denne ryckes ur dvalan och hör till fullo:
»Kommen till mig I alle, som arbeten och
ären betungade.» Spögubben, som fordom
väckte de i kyrkan slumrande, har nedlagt
sin härskestaf, men där finns nog mången
liten spögubbe ändå, som omedveten har sin
kärleksuppgift i Guds hus.

Hvilken tilltalande grupp där borta vid
pelaren! En mor med sin minsta i skötet och
en något äldre bredvid, som, pekande med
fingret i psalmboken, följer sången och bjuder
till att stämma in. Mor hade nog ej fått gå
till kyrkan i dag, om hon ej vant sig att fri-
modigt taga småttingarne med. Kanske hon
helt enkelt tänker: »De äro skrifna i kyrk-
boken, de äro döpta däruppe vid altaret, de
hafva ju hemortsrätt i denna boning.» Också
lär ju stiftets biskop själf en gång hafva yttrat:
»Med de små få vi ock mödrarna till kyrkan.»
Att så är fallet, fick jag en gång på när-
mare håll erfara, på samma gång jag erhö-
ll en liten tillrättavising.

Lång är kyrkvägen för så mången. I otta
är man uppe, ty det är så mycket att ställa
med, och iklädningen af helgdagsskruden för
hela familjen tager ej ringa tid. Där kunna
härskas en oro och en brådska i dalstugan på
söndagsmorgonen, hvarom den ej har en före-
ställning, som ännu i mjuka bädden hör kyrk-
klockornas första bud.

Vi hade gått långt, min vän och jag, och
kommo en lördagskväll sent omsider i ett
hyggligt kvarter, räknande på att riktigt få
hvila ut för att i lagom tid hinna fram till
gudstjänsten. Men lägret var något ovanligt,
sömmen uteblef länge, och klockan fyra på
morgonen voro lif och rörelse i stugan. Upp
måste jag för att iakttaga, hvad som försig-
gick därnere hos vårt rörliga värdfolk. Man-
nen och hustrun stodo redo att gå till kyrkan,
och midt på bordet satt deras tvååriga kulla,
lugnt underkastande sig mors sträfvan att få
lillan fin. På min fråga, om det ej skulle
blifva drygt för barnet den långa vägen, fick
jag moderns motfråga: »Vill hon då, att jag
skall bli hemma också?»

Det händer nog stundom under gudstjänsten,
att de allra minsta gifva sin missbelåtenhet
luft i kvidande klagoljud, men det tycks vara
en helt naturlig sak för församlingen. Vi
frågade en gång själasörjaren efter ett dylikt
tillfälle, om det ej var störande under hans
predikan att höra de små oroliga församlings-
medlemmarne. »Nej, icke dessa små, som lätt
aflägsnas, om de skrika, värre är det med
många, som längesedan trampat ut barnskorna,
de vilja ofta icke hålla sig stilla.»

I vår kära Idun läste vi för en tid sedan:
»Önska föräldrarna, att barnens religiösa sinne
skall näras ännu mera än genom skolan och
andakten i hemmet, kunna de låta sina små
deltaga i så kallade barn-gudstjänster.» Men
huru många hem, där ingen andaktsstund

finns, och huru många församlingar, där ännu
endast sällan en barn-gudstjänst hålles!

Som flerårig hjälpreda vid ordnad barn-
gudstjänst i en nordtysk stad hade jag till-
fälle att se, huru ifriga barnen kommo till
kyrkan. Här var »Gruppensystem» rådande
i motsats till »Einzelsystem», hvilket mera
begagnas i England, hvarifrån barn-gudstjän-
sterna hafva sitt ursprung. Flere unga flickor
voro kyrkoherden behjälpliga med barnen, som,
fördelade i grupper, förbereddes i dagens evan-
gelium, innan prästen samlade dem omkring
sig till frågor och svar. Vi kalla dessa flickor
för hjälpredor, då namnen lärarinna och sön-
dagsskola ej fingo användas, för att barnen
måtte känna något alldeles otvunget i sin
gudstjänst.

Man har ju hört personer hela lifvet ige-
nom känna leda vid allmänna gudstjänster,
emedan de som barn tvungits öfvervara långa
predikningar. Men vi känna också hem, där
största belöningen för ett godt uppförande
under veckans lopp är att få följa med till
kyrkan.

Nog af, en hjälpreda fick alltid lof att ti-
digt infinna sig för att hålla ordning med den
lilla flock, som vanligtvis samlade sig för
stängda portar långt före den utsatta tiden.
Tåligt väntades, till dess kyrkvaktaren brum-
mande lät se sig för att öppna. Aldrig lät-
sades han höra utkikspostens glada rop: »Nu
kommer han, nu kommer han med stora ny-
ckeln!» Men — det finns nog mången, som
det är gifvet att öppna med stora nycklar för
ljuflig glädje, utan att gifvaren eller tagaren
förstå hvarandra eller hafva gemensam glädje
däraf.

Barn-gudstjänsten började kl. nio på mor-
gonen, högmässan kl. tio. Huru ofta hände
det ej då, att man såg ett litet bekant anlete
från morgonstunden titta fram med nyfiken
och belåten min. Kanske barnet bläddrade
i psalmboken, räknade fönsterrutorna, och ögo-
nen voro på upptäcktsresa än här än där —
men hvad gjorde det? Sedan fick jag veta,
att den lilla tyckte, det var så roligt att
stanna kvar.

Är det ej redan mycket och skönt tillika
att tycka *det är roligt att dröja i Herrens
boning?*

Att Herrans kraft fullkomnas i svaghet,
att den är stor i menlösa barnasjälur, har nog
så mången moder erfarit, fast det varit som
en gåta, den ingen löser, som en kraft ver-
kande på djupet, en kraft som buren på ängla-
vingar någon gång besöker människors boning
och flyende lämnar efter sig ett mäktigt ma-
nande:

Excelsior!

Christel.

Stor literär pristäfving

för

Iduns romanbibliotek.

Idun har, som känt torde vara, gjort
till en af sina uppgifter att bland sin stora
publik inom de skandinaviska ländernas bil-
dade klasser väcka intresse för och sprida
värdefull originalliteratur. För detta ändamål
har tidskriften alltid låtit sig angeläget
vara att inleda förbindelser med framstående
manliga och kvinnliga författare, och våra af-
slutade årgångar prydas ock af ett stort mång-
tal af de bästa literära namn. För att yt-
terligare öppna tillfällena till värdefulla för-

Finaste julklapp!

Köp från *Georg Hallstedt*, Drottninggatan 62: **Guld-Damfickur** fr. 25, 30, 35 o. 40 kr. st., **Silfver-Damfickur** fr. 15, 16, 17, 18 o. 20 kr.; **Gossur** af nickel fr. 10 kr., af silfver 15 kr. För urens godhet *garanteras*.
Prima **Urkedior** fr. 1, 1.50, 2 o. 3 kr. st. **Vägnur** fr. 10 kr. st. **Väckarur** fr. 5 kr. st.

värf i denna väg ha vi tid emellan anordnat skönliterära pristäffingar, hvilka med intresse omfattats inom skriftställarkretsar, och ur hvilka som resultat framgått flere gedigna verk. Vi tillåta oss exempelvis erinra om den som ett framstående arbete allmänt erkända berättelsecykeln »Gösta Berlings saga» af Selma Lagerlöf, hvilken först framträdde som pristagande i en af Iduns literära täflingar.

Sedan Idun från och med detta års början upprättat ett romanbibliotek, som med ett sextonsidigt tryckark hvarje vecka medföljer till densammas samtliga abonnenter, ha tillfällena att framlägga äfven jämförelsevis omfattande skönliterära verk därigenom utvidgats. Vi ha därför ock beslutit att i en större skala än tillförene anordna en literär täflan och inbjuda härmed skönliterära skriftställare och skriftställarinnor att delta i densamma under följande bestämmelser:

För en originalroman på svenska språket, med ett ämne och af en halt, som göra den tilltalande för en bildad och vidsträckt publik, samt till ett omfång af ungefär trehundra sidor vanlig bokoktav, betala vi som pris och honorar *två tusen kronor*. Här för behålla vi oss endast rätt att i första hand offentligga arbetet i Iduns romanbibliotek.

Utom det kontanta arvudet öfverlämna vi åt författaren en bokupplaga på femhundra exemplar i värdad utstyrelse, öfver hvilken han äger att efter godtfinnande förfoga.

För de insända arbetenas bedömande tillsättes en jury, bestående af fyra härtill lämpliga personer med hvar sin röst, och i hvilken jury Iduns redaktion äfven äger en, den femte rösten. Juryns sammansättning kommer snarast möjligt att offentliggöras.

Samtliga täflande arbeten skola anonymt vara ingångna till Iduns redaktion, Stockholm, före den 1 september 1894 samt åtföljas af en förseglad namnsedel, hvars konvolut förses med ett motto, hvilket äfven bör återfinnas å manuskriptet. Denna namnsedel brytes endast för det arbete, som prisbelönas.

Skulle prisnämnden anse, att ingen af de insända täflingskrifterna besitter sådana egenskaper, att densamma bör tillerkännas det utfästa priset, förbehåller redaktionen sig rätt att i samråd med den öfriga prisnämnden öfver detsamma förfoga. Stockholm i december 1893.

För redaktionen af Idun
Frithiof Hellberg.

”Hon var för oss en gåta”.

Tant Margaretas berättelse,
upptecknad af
Fanny Chrysanter.

Det var alltid treftigt att komma in till tant Margareta, icke allenast för det hon var den vänligaste, raraste tant, man kunde träffa på, och som bjöd på det förträffligaste kaffe med dito hembakt bröd till, utan äfven emedan hon merendels hade något intressant att förtälja från sin egen ungdom, antingen något som hon själf upplefvat eller någon episod ur en annans lif, oftast glad, men äfven sorglig och vemodig ibland.

En fredagsafton satt jag med mitt arbete i hennes lilla varma, blomsterdoftande förmak. Kaffebrickan var nyss uttagen, och tant Margareta tog ur stickkorgen sitt arbete — en ruta till ett täcke — sägande därunder:

»Om Idun nu vore kommen, skulle jag be dig läsa den högt för mig, men nu få vi prata så länge.»

»Det skall jag be tant göra ensam,» inföll jag. »Berätta historien om den där underliga flickan bland tants ungdomsbekanta, som tant nämnde en gång, så — —»

»Få vi måhända läsa den i Idun sedan, menar du,» ifyllde tant småleende.

»Så är tant snäll, var min mening.»

»Nå, ja,» — tant Margareta nickade. —

»Det var således Mimmi Steffens historia du ville höra. — Ja, det var verkligen en underlig flicka; — kallare, otillgängligare och stälare sådan har jag aldrig sett. Långt ifrån ful var hon, ty hon hade en skär och hvit hy, välbildad näsa, bred panna samt blågröna, ibland riktigt vackra ögon, men hennes eldgaffellika hållning, kantiga och afmätta fasoner samt högragna och ovänliga sätt gjorde henne allt utom tilldragande. Aldrig såg man henne inbegripen i något längre samtal med en ungherre. Upplät hon någon gång sina läppar, då hon af en sådan blef tilltalad, var det antingen till ett kort, afspisande »ja» eller »nej» eller, om han försökte sig på någon liten artighet, till ett spetsigt, sarkastiskt svar, åtföljdt af en liknande blick, som genast hade till följd, att den djärfve kavaljeren retirerade till något tacksammare fält för sin verksamhet.

Någon intimare vän bland sitt eget kön tycktes hon heller icke hafva; aldrig sågs hon åtminstone närma sig någon särskildt med förtroende, och ingen af de unga flickorna var heller böjd att göra Mimmi till sin förtrogna i hjärtats små angelägenheter, lika litet som någon kom sig för att gifva henne en smekning, hvilket annars var så vanligt de vänliga flickorna emellan.

Hade så skett, skulle nog Mimmi stel och kall som en stenbild mottagit den eller ock — gapskrattat — och ingendera delen var man just hågad att utsätta sig för.

Och dock var hon den, hvars sällskap ansågs oundgängligt, då det var fråga om en liten kaffebjudning eller en utflykt i det gröna »oss flickor emellan». Vid sådana tillfällen kunde hon vara riktigt munter och glad. De lustigaste ord och infall strödde hon då omkring, bitande nog ibland kanhända — men, Mimmi kände man ju till och tog därför ej åt sig så hårdt.

Små humoristiska drag och historier ur folklifvet visste hon ock att på ett roligt och naturtroget sätt samt på folket eget språk förtälja, hvarvid hon mången gång kunde få sina åhörarinnor att ligga och vrida sig i skratt, utan att ens ett leende syntes på hennes egna bleka, tunna läppar. Det var blott i de grönaktiga, något djupt liggande ögonen, som löjet spelade.

På utflykterna i skog och hagar var Mimmi alltid den, som utvisade de vackraste platserna, ty hvarje vrå i dem var henne bekant.

Och om då någon uttryckte sin förundran däröfver. »Ack» — då hade hon varit där många gånger förr, hade tillbringat mången dag, mången afton, än i den hagen, än i den löfdungen eller under de höga furorna, på den mjuka mossan i den eller den delen af skogen.

»Har då Mimmi varit ensam där?»

»Ensam! — Nej!» — Tegnér eller Runeberg, Valter Scott, Dickens, Shakespeare eller någon annan god författare hade utgjort hennes sällskap, — eller ock hade hon legat och drömt — vaken. Molnen, som i underliga former så högtidligt tågat uppe i den blå rymden, och furorna, hvilka susat öfver hennes hufvud, hade haft så mycket att förtälja henne. — Hon hade visst inte varit ensam!

Hvad hon drömt — hvad molnen och furorna förtäljt — det fick ingen veta.

Hon var för oss en gåta.

Kunde hon då verkligen ha tankar, drömmar och känslor som andra unga flickor, denna stela, kalla Mimmi? så frågade vi oss.

Af en tillfällighet fick jag en gång till någon del svar på denna fråga.

Komministern i församlingen hade trenne söner, alla studenter, hvilka, då de ej konditionerade, tillbringade ferierna i hemmet; Alfred, den andre i ordningen, läste på graden och läste med otrolig flit och många försakelser, ty högst ringa hjälp till studierna fingo sönerna från hemmet: komministerlönen var för liten. Han var en innerligt god, allvarlig ung man, hvars något slutna, men dock milda och hjärtliga väsen ingaf vänskap och förtroende. Det var som om alla de unga flickorna i honom sett en afhållen, värderad broder, och såsom sådan uppträdde han alltid gent emot dem. Många gånger sågs han på samma broderliga, vänliga sätt äfven närma sig Mimmi Steffens, men det var som om Mimmi inför denna vänlighet frusit till is; mindre än någon annan kunde Alfred aflocka henne ett ord eller en blick.

En vårtermin spordes det till allas vår bedröfvelse, att Alfred låg på stadens sjukhus, farligt insjuknad i lunginflammation.

Mimmi var under tiden några dagar inne i staden, och då hon kom hem, trodde ehvar, att hon visste något rörande den sjukes tillstånd, samt frågade henne därom, men otillgängligare än vanligt gaf hon endast afspisande, ovänliga svar.

Hon hade inte kommit ihåg Alfred — hon visste ingenting om honom — han hade ju föräldrar och syskon, till dem kunde man ju vända sig med sina frågor.

Alfreds sjukdom förvärrades emellertid mer och mer, och i början af sommaren föll den unge mannen ett offer för denasamma.

Stora voro sorgen och bedröfvelsen bland hans anhöriga och alla hans många vänner — hvar och en uttryckte på något sätt sin saknad öfver den käre bortgångne, hvar och en hade något att säga om hans ädla, flädfria karaktär, hans af innerlig gudsfruktan och plikttrögnaste allvar utmärkta lefnad. Endast Mimmi Steffens teg, hon hade ej ett saknadens ord om den, som varit hennes barndoms lek- och läskamrat.

Begravningsdagen kom. Flere af Alfreds nationskamrater voro inbjudna att följa hans stoft till grafven, så ock församlingens ungdom.

Sedan begrafningsakten försiggått och en dubbel kvartett sjungit: »Jag går mot himlen hvar jag går, om Jesum blott jag följer», gingo de församlade sorgklädda flickorna fram till grafven, i hvars djup de med fulla händer och hjärtan strödde blommor, fuktade af deras varma tårar.

Mimmi var den enda, som stod vid grafven utan blommor och utan tårar.

(Slut i nästa n:r.)

I julklappsbryderiet.

Med nästa veckas n:r af Idun komma att följa prydliga presentkort på Idun, Iduns modetidning och ungdomstidningen Kamraten för år 1894. I dessa dagar, då helt visst alla våra läsarinna äro mer eller mindre upptagna af tankar på att genom någon liten gåfva glädja sin omgifning, hoppas vi, att dessa små kort skola komma väl till pass.

Helt visst har hvar och en af eder ännu någon kvinnlig bekant, som icke äger Idun, men skulle sätta värde på att hafva densamma — ifyll då detta presentkort med hennes namn och lägg det i hennes julklappskorg. — Eder gåfva skall säkerligen bli välkommen för stunden, liksom den har den förmånen att göra sig angenämt påmind under hela det kommande året. Samtidigt måste ni naturligtvis verkställa prenumeration å eder postanstalt i den af sedda personens namn.

Ej mindre välkommen torde Iduns Modetidning — som nästa år blir ännu mycket prydligare och rikhaltigare än i år — vara som julklapp åt någon bland edra vänner.

Och vill ni glädja de unga, helt visst kan ni ej finna ett bättre sätt än genom ett presentkort på Kamraten, som redan bland ungdomen vunnit så varma sympatier. Äfven för Iduns Modetidning och Kamraten gäller naturligtvis, att postprenumeration måste verkställas samtidigt med julklappskortets afsändande.

På detta sätt vill helt visst gärna

hvar och en af våra läsarinna på samma gång till ett moderat pris göra någon af sina kära en julglädje och skaffa sin egen tidning en ny prenumerant. Ju vidare kretsar, som samlas kring våra tidningsföretag, dess rikare kan utbytet blifva af det andliga umgänge, de vilja förmedla mellan svenska hem.

Konsten att servera.

Det finnes många matmodrar, för hvilka det är ett inre behof att omgifva det hvardagliga med ett visst idealiskt skimmer och att göra det praktiska och nödvändiga så prydligt och angenämt som möjligt. Ytterst få bruka emellertid utsträcka sin sträfvan i denna riktning till den mycket styfmoderligt behandlade kokkonsten. Och likväl borde ingen fru uteslutande rikta sin uppmärksamhet på en smaklig och närande tillredning af rätterna, utan äfven alltid draga försorg om en smaklig och aptitretande uppläggning af desamma, ty

då gom och tunga må,
vill ögat ock sin andel få.

Den med allra störta omsorg tillagade rätt förlorar i värde, om den icke behagar ögat, under det en prydlig uppläggning väsentligt höjer smaken, så att man sålunda kan förvandla den enklaste rätt till en lockande delikatess, och vi kunna gifva våra måltider en viss artistiskt behaglig prägel i stället för den rent materiella. Och detta borde vi bemöda oss om, icke blott till gästbudsbordet, utan äfven vid servering af hvardagsmaten. Belåtna

ansikten och ökad aptit hos bordssällskapet skola fullkomligt belöna matmodern för det lilla besväret.

Hos många fruar är sinnet för kökets poesi medfödt, medan det helt och hållet tycks saknas hos andra. Vi skola söka pigga upp de sistnämndas fantasi i denna riktning, i det vi komma dem till hjälp med några vinkar.

Hufvudvikten i serveringskonsten ligger i garneringen och pryndandet af faten. Vid fråga om steken lägges i första rummet vikt på ett skickligt uppskärande. De så jämnt som möjligt skurna styckena ordnas med den vackraste sidan uppåt och benen alltid nedåt på midten af ett djupt fat och omges med en krans af grönsaker. Eller tvärtom: man lägger stekbitarne kranslikt kring de på midten upptornade grönsakerna. Kommer steken in bel på bordet — såsom t. ex. där det är familjefaderns sak att skära för — insticker man i steken ett prydligt silfverspjut, i hvars öfre ända en liten bukett fästes. Saknar man för tillfället lefvande blommor, skär man rosor och tulpaner af morötter och rödbetor, sticker hvarje blomma på en tandpetare, som man omlindar med persilja och binder tillsammans med persiljeblad till en bukett. Denna stickes därpå i en half citron och fästes medels spjutet på steken. Om den redan sönderskurna steken åter skall hopfogas till sin ursprungliga form, begagnar man härtill ett större silfverspjut, som sammanhåller det hela, och som omedelbart före serveringen tages bort. En krans af stekt eller rostad potatis, mixedpickles, murklor, tryffel etc. kan i detta fall garnera fatets kant.

Oxkött serveras med persilja, morotsskifvor, hyflade rättikspån eller rosor af rädisor. Till de sistnämnda fasthåller man rädisan i bladen, under det man med en skarp knif från roten

Iduns julklappsbasar.

Spetsställare. För att under arbetet skydda virkade spetsar och mellanspetsar upprullas de på ett sidenband mellan ett par små stjärnor af papp eller trä samt öfverknys med bandet. Broderiet till yttersidorna sys med silke på hvitt linne och sys sedan med en annan obroderad stjäna öfver pappstjärnan.

Nini.

Paraplyväska. Till arbetet erfordras en dubbel 85 cm. lång samt upptill 44 och nedtill 25 cm. bred remsa, hvarpå en 68 cm. stor kvadrat af tyget fastsys nedtill i 4 lika breda motveck, hvilka tillstickas i hela sin längd och vidga sig uppåt. Väskan prydes med broderi i granna färger samt kantas med ylleband. Väskan kan upphängas i garderoben eller i klädkåpets dörr.

Nini.

Billig divanmatta. Man tar gamla klädes- och flanelslappar, helst i flere färger, och klipper däraf många olika slags figurer t. ex. stiliserade blad, snäckor i flere storlekar, halfmånar, små runda lappar af en tvåkronas storlek, stjärnor och hvad annat man kan hitta på, languetterar dessa med garn i olika färger och pryder dem med små blomkvistar, kråkspark, ränder rundt omkring eller ett och annat lättare ornament. Dessa appliceras på en botten af filt, i hvilken färg man behagar och af den storlek mattan skall hafva. Bäst är att sätta några stora figurer på midten och i hörnen. Rundtomkring bör man hafva en bård af enfärgadt kläde och hvars inre kant är klippt i stora uddar, hvilka languetteras med garn nära öfverensstämmande med botten. På kortsidorna sättes en frans och rundtomkring en tjock snodd. Som inga färger äro på förhand bestämda, kan man härtill använda alla möjliga garnrester, hvarigenom kostnaden för mattan blir ganska ringa. Arbetet är ej synnerligen stort, men utseendet mycket frappant, såvida lapparne och färgerna ordnas med smak.

Linus D.

Gungstolsdyna. De som vilja hafva en billig och lätt förfärdigad gungstolsdyna, tillrådas att att skaffa sig en bit vacker blommig kartun eller creton af ungefär 20 cm. bredd och den längd dynan skall hafva samt på hvardera sidan sy en remsa af mossgrönt eller rödbrunt möbelyg. Detta vadderas såsom i vanliga fall, men på sidorna lägger man litet mera vadd än i midten, hvarigenom utseendet af skarvning undviks. Nertill sättes frans i passande färger.

Linus D.

Arbetsväska. Materiel: en fyrkantig brokig sidenhalsduk och några mynt, sådana som användas till maskeradkostymer. Halsdukens två motsatta sidor sammansys till en tredjedel från hvardera ändan, sedan lägges den så, att sömmen kommer på midten, den ena tvärandan hopsys och den andra hoprynkas på samma sätt som på långa virkade börsar, och liksom på dessa har man här tvänne metallringar att skjuta för öppningen. På den tvära ändan fastsys med silke en rad mynt och i den hoprynkade fästes en knippa sådana.

Linus D.

En nyckelhållare. En brödkafvel sägas midt itu på längden, men handtagen få ej äfven klyfvas. Handtagen bronseras, kafveln öfverklädes med plysch. Små messingsbakar, omgifna med stjärnor, iskrufvas. Upphänges medels ett bredt sidenband, som fästes i kafvelns handtag medels rosetter.

Gredelin.

Släktporträtthållare. Ett bräde, ungef. 70 cm. högt och 60 cm. bredt, öfverklädes med plysch. Stora messingsstift slås in omkring kanten. Det torkade bladet af en Phœnixpalm förlylles, eller om man så vill får behålla sin naturliga färg, samt fastnubbas på något ledigt sätt på brädan. Fotografierna ordnas efter smak och fastgummas på den öfverklädda brädan, hvarest för syns skall en liten sidenrosett fastgummas i porträtets öfverkant. 2 skrufögglor isätts på baksidan.

Gredelin.

Stolar. Små fällstolar, som vanligtvis säljas linoljefernissade och öfverspända med vanligt bolstervar samt sadeljordar för att sammanhålla benen, göras förtjusande söta, om man öfvermålar dem med svart aspinallsemalj, tager bort

bolstervaret och ersätter det med ett lika stort stycke broderad stramaljväfnad, något vackert mönster, med helst fylld botten för styrkans skull, samt likaledes ersätter sadeljordarne med tvänne lika breda på stramalj broderade bårder. Stolarne finnas i Stockholm att köpa dels på Norrmalmstorg, dels i hörnet af Kungsbron och Vasagatan och äro mycket billiga.

Gredelin.

En vacker slummerkudde får man, om man förfärdigar en liten svensk flagga af siden och sätter till framsida samt tar till baksidan blått siden i samma färg. Rundtomkring en snodd af blått silke.

Linus D.

Tidningsställare. En bit kläde, 15 cm. bred och 60 cm. lång, klippes i den ena ändan till en spets och rundtomkring fastsys en 6 cm. bred remsa af plysch i samma färg som klädet. Innanför plyschen sys en 3 å 4 ränder af silke i olika färger och öfverst i spetsen ett monogram, äfven det af silke i flere färger. Allt detta spännes sedan öfver en skifva tunn papp och fordras med kalikå.

Linus D.

Äggserviett. Tvänne röda flanelslappar, 15 cm. i fyrkant, sammansys på 3 sidor och utpikeras på den fjärde. Af hvit piké klippes en fyrkant något större än flanelslapparne och languetteras rundtomkring med rött brodërgarn. På midten sys ett vackert monogram och en blomkvist. Den na lapp fästes sedan med fyra röda rosetter på flanelspåsen.

Linus D.

Kam-väska. Af vanlig gul vaxduk tillklippes en liten väska med lock, så stor att kammen får lagom rum där. En kråkspark af blått silke sys rundtom locket och väskan, och på locket syr Cecy Lisas namn i blått silke. Locket knäppes med knapp och träns, och så har Cecy en lätt-sydd och billig julklapp färdig.

Belle-soeur.

till bladen skär skalet nedåt i jämna snitt, likväl utan att fränkilja detsamma. Rådisan lägges nu några timmar i friskt vatten, hvar efter skärorna stå ifrån något och, sedan de afrundats litet i spetsen, gifva frukten utseendet af en blomma.

Vid servering af kalkkött kan man garnera fatkanten med kokta selleriskifvor, i hvilka man sticker ett grönt selleriblad. Uppvärmd kalfstek skär man i skifvor, slår såsen öfver och garnerar den med i buljong kokt sparris, med köttkroetter, hönsleffer, kräftstjårter o. d. Om man så dessutom pryder kanten af fatet med i smör guldult rostade, halfmånformiga hvetebrödsstjårter, skall till och med den mest afsvarne fiende till allt uppvärmdt icke kunna underlåta ett belåtet mysande.

Fågel skall serveras med bröstet uppåtvändt. Fasanens hufvud sättes upp på en trästikka, omges med ett rött papperskrås, hvarpå den stickes i fågelns hals; de vackraste stjårter drarne stickas äfven fast.

Hönsfrikassé förses med en bred riskant, äfven kunna små kokta korvar, klimpar, kastanier och murklor användas till garnering af densamma. Alla ragu'er, frikasséer och andra såsätter garnerar man med krans- eller stjärnlikt ordnade citronskifvor, gurkor, kapis, hårdkokta ägg och rödbetor. Biffstek serveras med ägg och små, i smör rostade potatisar. Ett fat med kotletter erbjuder en vida aptitligare anblick, om hvar ben förses med en pryddlig, hvit pappersmanschett.

Fisk bör serveras högtstående, liksom simmande, aldrig liggande på sida. Fatet får en garnering af sellerisallad. I fiskens mun stickes en bukett, och själfva fisken öfverströs med hackade ägg, champignoner, hyflade rättskifvor eller dylikt. Stekt fisk serveras med en mängd citronskifvor. Mindre fiskar, foreller o. s. v., böjas runda, och stjärten drages mellan gälarna.

Fisk-, kött- och potatissallader vinna betydligt, om de garneras med udd- och snäcklikt rullade sardeller eller smala sillstrimlor. En lika enkel och billig som vacker garnering utgöra vidare figurer af gurkor och i buljong kokta rödbetor eller morötter, som fasoneras med därtill afsedda små apparater, samt röda och hvita köttgeléer eller aspics. De sist nämnda hackas antingen fint och ordnas i kransform — omväxlande en röd och en hvit krans — på fatet eller skäras i skifvor och användas i stjärn- eller gallerform. Bästa effekten göra likväl af röd gelé sammansatta rosor, som för en öfvad hand ej erbjuda någon svårighet.

Sillsallad fyller i en form och uppstjålper. Till garnityr användas smala strimlor af rökt lax och peppargurkor, sura körsbär, hackade ägg — hvitan och gulan för sig — vidare figurer af rödbetor, lök, kapis etc. Äpplemos garneras med blommor eller stjärnor af half-runda, skalade mandlar och korinter.

Potatismos upptornas högt, strykes slätt och öfverhålls med brynt smör och garneras med fasoner af stekt lök, eller beströs med små rostade hvetebrödstjärningar.

Grönkål garneras stjärn- eller kransformigt med stekta kastanier eller rostad potatis, ärt-rätter med sönderskuren äggomelett, savoy- eller hvitkål med korf, blomkål med fiskkorf och fyllda kräftnosar, potatis eller sellerisallad med en krans af rödkål, spenat med stekt potatis och förlorade ägg eller med en stjärna af ägggröra.

Puddingar, krämer etc. vinna betydligt i utseende, om man i smakfull anordning garnerar dem med inlagda frukter. De sistnämnda måste först ligga och afrinna, emedan saften gör ytan af puddingen eller krämen mjuk, så att

frukterna sjunka ned. Röda frukträtter se dubbelt frestande ut, om man pryder dem med vispad grädde. Grädden anbringas i gallerform eller pryder kanten af rätten i 3—4 cm. breda, temligen djupa uddar, medan det tomma inner-rummet beströs med snöflingor af vispad grädde.

Apelsinkrämer och vingelé serveras gärna i apelsinkorgar. För detta ändamål halvverar man ett antal rätt stora apelsiner med en skarp knif och tager med en silfversked ut köttet. Till korgens grepe skär man genom skalet, likväl icke rundt om, utan så att en ungefär 6 mm. bred remsa sitter fast på båda sidor af korgen. De därigenom bildade grephalfvorna hopknytas upptill helt pryddligt med ett smalt sidenband, hvarpå korgens kant försiktigt utuddas rundt om.

Äfven om fruktskålarne vilja vi till sist säga några ord.

Till upplägning af bärfrukt passar bäst runda glas eller kristallskålar utan fat. Bären ordnas dläri på ett underlägg af blad, som täcker skålen kant. Smultron eller hallon läggas i en ring kring den i midten stående strösockerburken och prydas rundtom i kanten med en krans af små hvita blommor. Körsbär erbjuder en mycket vacker anblick, om man upplägger olika sorter, ljusa och mörka, hvilkas stjålkar afklippas till 4 cm:s längd, pyramidformigt, så att de olika färgerna bilda ett bestämmt mönster. Stjålkarne vändas naturligtvis inåt, såsom för resten på all frukt. Äfven små kvistar med knippen af körsbär och enstaka blad, stukna i en blomsterprydd korg, göra sig utmärkt vackert. Skola flere sorter bärfrukt serveras tillsammans, väljer man härtill en fruktkorg med grepe, som klädes med friskt grönt. Af större blad, t. ex. stora vinblad, formar man pryddiga strutar, som i undre ändan hållas ihop genom ett törne. Då dessa små strutar fyllts med olika bärsorter, grupperar man dem så smakfullt som möjligt i korgen och sticker öfverallt små blommor emellan. I bladverket, som döljer korggrepen, fästas små körsbärsknippen och vinbärsklasor.

Till upplägning af höstfrukt, äpplen, päron, plommon, drufvor, aprikoser o. s. v. väljes en på en hög fotställning hvilande skål, hvari frukterna ordnas med blad och rankor af vildt eller äkta vin, murgrova o. s. v. På tätt bladunderlägg ordnar man först de tyngsta frukterna, äpplen och päron, ofvanpå komma plommon och drufvor, däremellan blommor, blad och rankor, hvilka sistnämnda falla ned långt öfver skålens kant. Till fruktskålar, som äro försedda med en kalk till uppbarande af en blombukett, kan man förfärdiga en sådan af frukt. Frukterna förses härtill med stål-tråd som stjälk och bindas tillsammans med blad till en rund svampformig bukett, som omges med en pappersmanschett. Om frukterna icke skola tjäna endast till ögonfågnad, träder man upp hvarje frukt på en lång, tunn, upptill aspetsad träpinne i stället för på stål-tråd. Om man på vintern saknar friska blommor och blad, kan man äfven mycket väl använda mossa till garnering af fruktskålarne. Denna lägges före användningen några timmar i vatten, hvarigenom den blir porösare och får ett mycket friskare och saftigare utseende. I denna mossbädd taga sig frukterna dubbelt måleriska ut, om i midten af skålen ställes en liten bladväxt, en liten palm eller dylikt och mossan skjutes upp mot denna, hvarpå frukterna icke läggas för tätt på mossan.

Så mycket torde vara nog för att väcka fantasien hos den husliga hårdens prästinnor och förmå dem att icke lägga ned all sin köksvisdom på »hvad» som anrättas, utan äfven

så mycket som möjligt lägga vikt vid »hur» det serveras.

Men särskildt vill jag lägga alla poetiskt anlagda själar på hjärtat, att de i stället för att låta sina rimsmiderier utan genklang dö i redaktionernas papperskorgar, skola använda sin poetiska åder till förskönande af hemmet i nämnda riktning. Värden kökets poesi! Mitt ord på, att I på detta fält skolen skörda långt mera erkännande, än om I fortfarande att exercera den ostryga pegasen, som lönar all er kärleks möda med motspänstighet och grof otacksamhet. Försöken det en gång, er själfva och andra till glädje!
Margo.

Ur notisboken.

Kronprinsessan Victoria står fortfarande fast vid sin af oss förut meddelade afsikt att tillbringa vintern här i Sverige, hvar dan en i åtskilliga tidningar meddelad uppgift angående hennes afresa till Baden och vistelse i södern under nästa vår saknar grund. Endast i det fall, att hennes hälsotillstånd skulle försämrats och hennes läkare påyrka ombyte af vistelseort, kommer h. k. höghet att söka ett varmare klimat.

Hedrad lärarinna. 50 år fyllde den 2 denes föreståndarinnan för Södermalms högre läroanstalt för flickor, fröken *Hilda Myrberg*. Med anledning däraf hade skolans lärarinnor och lärjungar tidigare än vanligt på morgonen samlats i den med levande växter prydda hörsalen och hälsade fröken M. med en unison afsjungen sång. En af lärarinnorna öfverlämnade därefter från läroverkets lärarinnor och lärare en smakfullt utförd adress. Å samtliga lärjungars vägnar bad sedan en af flickorna i högsta klassen att till skolan få öfverlämna en å fondväggen anbragt Sveriges fana såsom minne af högtidsdagen. Sedan därpå en af de yngre lärjungarna framsagt »Upp med fanan» af Fr. Holmgren, följde morgonbönen i sedvanlig ordning.

Under dagens lopp mottog fröken M. lyckönskningar i många former. På aftonen var hon af läroverkets lärarinnor och lärare inbjuden till ett festligt samkväm, som under angenäm stämning fortgick några timmar, hvarefter supé intogs.

Vår första kvinnliga juris doktor. Filosofie och juris kandidaten *Elsa Eschelsson* har nu erhållit k. m. ts tillstånd att, utan hinder af universitetsstatuternas föreskrift, att den som vill vinna juris doktors grad skall på eget ansvar utöfva domarembetet, vid universitetet i Upsala för vinnande af sådan doktors grad aflägga juris licentiatexamen samt stadgådt disputationsprof.

Kvinnoklubben i Stockholm förbereder liksom föregående år en barnfest å Hotell W. 6, och kommer densamma sannolikt att ega rum omkring den 12 dennes.

En de lidandes vän. I dagarne har i Sköfde affidit enkefru *Axelina von Engeström*, född *Rudbeck* och änka efter f. löjtnanten vid Helsingeregemente von Engeström. Den affidna var i Sköfde och hela dess omnejd allmänt känd och älskad för sin gifmildhet mot fattiga och sin ömmande kärlek mot djuren, hvilken sistnämnda egenskap gjort hennes namn bekant inom vida kretsar af hela vårt land. Till stiftande af Sköfde djurskydds-förening och den därmed förenade barnföreningen, inom hvilka fru von Engeström var den ledande själen, hade hon tagit initiativet. Djurskyddsföreningar i Stockholm, Göteborg och å andra orter hade kallat henne till hedersledamot.

Teater och musik.

Två instrumentalkonserter. Å k. operan gafs i lördags första symfonikonserten under innevarande säsong. Programmet inleddes med Beethovens uvertyr »Namensfeier», ett praktiskt arbete af gedigen form och tilltalande innehåll, hvilket erhöi ett alltigenom förträffligt utförande. Följde så Mozarts d-dur-symfoni (nr 5), där särskildt den sprudlande finalen, utförd i snabbaste tempo, gjorde sig förträffligt gällande. Äfven de öfriga satserna, synnerligen det sköna andantet och den sirliga menuetten, här långsammare tagen än man förut varit van vid, framkallade lifligt bifall. Konsertens hufvudnummer utgjordes af Schumanns c-dur-symfoni, hvars båda mellansatser väl torde kunna räknas till det vackraste, man af detta slag får höra. Utförandet var här och det förträffligaste. Såsom fullständiga nyheter stodo de båda konsertafdelningarnas slutnummer, i den förra afdelningen en stämmingsfull och anslående rhapsodi af Raff samt i den senare afdelningen den nyss afidne Tschairowskys uvertyr »1812», ett storstättigt stycke med ej blott den rikaste instrumentering, utan och med satser af verkligt musikaliskt värde — det hela skildrande någon eller några episoder från ryssars och fransmäns sammandrabbningar år 1812. I den storslaget anlagda tonmålningen väfva sig marseljäsens toner, ryska folkhymer och nationaldansar, trumhvirflar och klockspel m. m. till ett harmoniskt helt af öfverväldigande verkan. Stycket torde i sin helhet böra räknas till den s. k. programmusiken. Konserten leddes af hr *Franz Neruda* med vanlig talang.

Filharmoniska sällskapet gaf i tisdags sin första konsert under ganska lofvande utsikter. Salongen var i det närmaste fullsatt och bifallet lifligt efter hufvudnumren på programmet. Dessa voro Mendelssohns »Die erste Walpurgisnacht» och Berlioz' idylliska legend »Flykten till Egypten». Den förstnämnda, en till Goethes bekanta ballad komponerad tonsättning för soli, blandad kör och orkester, innehåller flere förträffliga och anslående saker, särskildt begynnelsekören och framför allt den karaktäristiska häxkören. Af solonurren framstod som bäst barytonsolot »So weit gebracht», i hvilket hr *Agnar Strandbergs* vackra röst gjorde sig förträffligt gällande. Berlioz' legend »Flykten till Egypten», en innerlig och värmemättad komposition, som uppbares af en förträfflig instrumentation, väckte likaledes det lifligaste bifall. Sådant kom och i hög grad signorina *Labias* utförande af Mendelssohns konsertaria »Infelice» till del. Den unga sängerskans föredrag präglades af värme och innerlighet, och den präktiga stämman klingade fyllig och skön. Förut här utförda kompositioner voro Halléns balladkomposition »Drömkungen och hans käresta», för solo, blandad kör och orkester samt L. Normans festuvertyr, som inleddes konserten. — Biträdande solister voro, utom de ofvannämnda, fröknarna *Selma Sörling* och *Julia Jahnke* samt hr *Max Strandberg*.

De bruna ögonen.

Skiss för Idun af *Algot Sandberg*.

På aftonen skulle Kurt Berg resa — oåterkal-leligen resa.

Sommardrömmen var slut.

Var det möjligt? Skulle han lämna allt detta, lämna henne, som för honom blifvet allt!

Ja, han kände det nu.

På våren hade den berömda artisten kommit ut till Vestanäs för att restaurera några äldre målningar i tafvelgalleriet. Han hade dröjt sig kvar, långt öfver tiden, han hade ej kunnat annat. Det var den unga borgfröken, som höll honom i fångsel.

Hvad hon passade väl i denna omgivning, fröken Cecilia! Hon med sin höga gestalt, sitt sköna ansikte å la madonna, sitt rika, mörka hår och sina stora, blonda ögon med den trofasta barnablick. Stilla gick hon i denna gammalmodiga lyx, satt hos honom, när han målade.

Så började han fästa nennes bild på duken. Men förunderligt nog — han ville inte lyckas. Det kom något främmande in i dragen. Han vredgades på sig själf. Han fick vänta till vintern, då han skulle komma upp till hufvudstaden. Och han packade in det ofullbordade porträttet så väl. Han tänkte på en öfverraskning. Ah,

när han slöt ögonen, såg ju hans blick henne genast så lifslevande. Ja, han skulle måla henne ur minnet. Kanske det skulle lyckas bättre. Det var ju en löjlig tanke, men han hyste den i alla fall.

Men — nu måste han resa.

Tung till sinnes gick han till den svala grottan nere i parken, där det klingande vildvinet alldeles skymde bort ingången, så att ingen spejande blick kunde tränga dit in. Där hade de plågat sitta om aftnarne; han talade, hon lyssnade med nedslagna ögon och barnsligt allvarsam min.

Hon satt där också nu. Han stannade litet förvirrad, hon rodnade.

»Jag visste ej, att ni var här, fröken Cecilia» — var den enda fadda fras han kunde få fatt i. Och så tillade han: »Ja, jag reser i afton.»

Cecilia plockade bladen från en tearos, som hon höll i sin hand.

Det blef tyst ett ögonblick. Hans hjärta slog häftigt, ja, han tyckte att det måste höras. Var det därför en darning för genom den härliga gestalten där på mossbänken?

Plötsligt kastade han sig på knä för henne.

»Nej, jag måste säga er det. Ni får visa bort mig, om ni vill. Ni får tycka, att jag missbrukar gästfriheten. Men ni skall veta det. Cecilia, jag älskar er... jag älskar er.»

Han dolde ansiktet i sina händer, lutade sig mot hennes knä.

Hon drog ett djupt andetag, likasom föll bakåt mot grottväggen, slöt ögonen.

Kurt sprang upp, såg på henne en sekund. Så slog han sina armar kring henne och kysste henne.

Då började hon gråta.

»Förlåt mig, vredgas du?»

»Nej, jag är så lycklig.»

Ah, hur det stormade inom honom. Jubel, idel jubel! Var det möjligt: han skulle resa från henne, men med henne på samma gång.

Glömska af tiden, sutto de där, lutade mot hvarandra. Så sade Cecilia:

»Bara du inte ångrar dig, Kurt. Du har sett mycket af världen, jag så litet. Du har fantasi, jag har ingen. Allt hvad jag kan berömma mig af är, att jag håller af dig — innerligt, innerligt.»

»Inte älska dig! Men det vore ju omöjligt Cecilia, mitt lif, mitt allt!...»

Han reste.

På vintern förlofvade de sig, och nästa sommar skulle bröllopet stå på det gamla heresätet.

Men porträttet, det hade han fortfarande ofärdigt. Det var själen i det han ej fick grepp på.

Nå, tänkte, han, min trolofsade kan jag icke måla, med min egen hustru skall jag säkert lyckas bättre.

* * *

Så var det vår igen, och han styrde kosan till Vestanäs. Han kom, utan att någon anade det, vandrande från stationen. Han fick en idé, att först gå ned i grottan. Kanske var Cecilia där.

Han smög sakt i det mjuka gräset, böjde undan de vilda vinrankorna. Jo, där borta i bakgrunden, i halfdunklet låg hon, med händerna under det vackra hufvudet. Hon tyktes slumra.

Ljudlöst närmade han sig, böjde knä och tryckte så en kyss på den sofvandes läppar.

Ett lätt skri! Hon reste sig, och han tumlade därvid tillbaka, alldeles häpen.

»Ce... ce... cilia!» — stammade han. — »Nej nej jag måste drömma.»

Nu svarade honom ett klingande skratt.

»Åh, min käre herr sväger! Så ni skrämde mig. Jaså, ni kysser alldeles obekanta flickor ni! Tänk om Cecilia...!» Och hon fortfor att skratta så hjärtligt.

Kurt stod där som bedöfvad. Det var Cecilia och ändå inte hon. Samma figur, samma hufvud, samma mörka hår, samma...

Nej; nu såg han det. Ögonen voro icke desamma. De voro stora, bländande bruna, fulla af eld.

Nej, nu såg han det. Det var tvillingsystem, hon som legat i Paris, som han aldrig sett annat än porträtt af. Nog hade han funnit henne lik Cecilia. Men aldrig hade han kunnat ana...!

Han fann sig så småningom.

»Min bästa Anna — jag får väl kalla er så? — jag kan knappt hämta mig från min häpnad. Hvilken likhet! Gör mig den tjänsten att sluta ögonen.»

Hon tydde leende.

»Ja, det är underbart. Till och med jag skulle ju inte kunna skilja er.»

»Ni får försöka. Nu är det farligt att taga miste.»

Hon gaf honom en glänsande blick.

De följdes åt upp i slottet. Där hade man roligt åt den unge professors misstag. Kammarherrn skrottade, hennes nåd instämde. Endast Cecilia var allvarsam. Hon drog honom in i en djup fönstersmyg, slog sina armar om hans hals och hviskade med tårar i de blåa ögonen:

»Kurt, kyss mig, kyss mig!»

»Du älskade lilla toka!»

* * *

Men den där kyssen, som han så eldigt gifvit henne därinne i grottan, den brände honom på läpparne. Hvar han gick såg han de gnistrande bruna ögonen. Då han sof, drömde han om dem. Han tänkte, att det skulle gå bort, när han blef van vid sin svägerska. Men det var tvärtom. Hon var lifvet själf, sprudlande af lefnadslust. Och så var hon hans kamrat i konsten, blott diletant, förstas. Det blef i alla fall en beröringspunkt dem emellan.

Ingen anade hvad han kände, ingen visste, att dessa bruna ögon höllo på att bränna sig fast i hans själ. Han ville icke tillstå det för sig själf ens. Hur var det hon sade? »Nu är det farligt att taga miste!»

Han led, han kämpade emot. Och under allt måste han synas som en lycklig älskare.

En söndag lystes det för honom och Cecilia i den lilla landskyrkan. Han blef förskräckt, då han hörde sitt och Cecilias namn läsas upp från predikstolen. Kyla lade sig kring hjärtat. Oåterkalleligt, oåterkalleligt! Ljöd det inom honom.

Då han såg upp, mötte de bruna ögonen hans.

Om natten vankade han af och an i sitt rum. Han hade velat fly långt bort från alltsammans, från de bruna ögonen. Men då såg han de blå med innerlig trofasthet riktade på sig. »Du är en skurk!» — sade han sig själf. »Du måste kväfva detta. Kom ihåg din plikt. Och du älskar ändå Cecilia, de blå ögonen!»

Han vågade ej somna. Då skulle han drömma om de — bruna.

* * *

Så for han igen, för att komma åter till bröllopet. Allting var klart. Det skulle gå den utstakade vägen. Cecilia sysslade lycklig med alla förberedelserna, medan Kurt irrade omkring utan rast och ro. Ja, han måste glömma.

* * *

I den ekboaserade salen stod bröllopskarren samlad. Prosten väntade, och kullerstolarne väntade. Der skredo brud och brudgum hand i hand in från det angränsande gemaket, han blek och allvarlig, hon strålade lycklig. Han hörde prästens stämman som i fjärran, han måste bita ihop tänderna för att hålla tankarne samlade. »Du måste, du måste, det är din plikt, och den framför allt!» — sade han sig tusen gånger.

Och med ett klart och högt ja svarade han på prestens frågor och satte stadigt ringen på brudens finger. Åh, han hade vunnit seger öfver sig själf. Ja, han skulle älska Cecilia, denna kära, hulda varelse, som så helt gaf sig åt honom.

Då strålade åter de bruna ögonen mot honom, och han darrade...

När de unga båda dagen därpå reste sin väg från Vestanäs ut på sin bröllopsresa, när han såg Vestanäs' hvita slottsgavel försvinna vid kröken af vägen, då sade han till sig själf:

»Aldrig, aldrig mera dit, där du kan råka de bruna ögonen!»

* * *

De voro i sitt eget hem, och det begynte åter att bli vinter. Kurt hade ärligt försökt att glömma, och han trodde själf, att det hade lyckats honom. Nu såg han de bruna ögonen mera sällan.

Så en dag sade Cecilia till honom: »Kurt, jag har en glad nyhet att berätta dig. Anna kommer hit i vinter, och naturligtvis bor hon hos oss.»

Han måste gripa tag i stolen, bredvid hvilken han stod, för att ej rygga tillbaka. Men han bleknade.

»Hvad går åt dig, Kurt, du är så besynnerlig,» sade hans hustru. »Det ser ut, som om du ej ville ha Anna hit. Har du något emot henne?»

»Nej... nej...»

»Nå, då det skulle göra mig glädje att ha henne här så... så är det afgjort, eller hur, Kurt?»

»Ja, det är afgjort!»

Då han kom i ensamhet i sin atelier, lät han sin förtviflan bryta ut. Det var förfärligt! I långa månader hade han kämpat, och han hade kanske

lyckats! Och nu . . . nu kom hon själf, hans egen hustru! Och att inte kunna, inte ha rätt att säga något! Det var ju förfärligt.

Ater begynte de glänsande bruna ögonen förfölja honom. Han reste bort på några dagar.

Det första, som mötte honom, när han kom hem igen, var de bruna ögonens trolska strålgång. Han var nära förtvifvan.

Men hans vilja kvävde smärtan. Ingen fick ana något, ingen anade heller något. Han sökte döfva sina lidanden genom att arbeta som en slaf. Men det blef intet resultat af hans rastlösa ifver.

Månaderna gingo. Kurts själv kval gjorde honom kroppsligen sjuk. Cecilia blef orolig. Han lugnade henne ömt. Han var alltid öm mot henne, det gjorde henne så lycklig. Det var ju förfärligt att behöfva hyckla på detta sätt! Han föraktade sig själf. Men att hon inte märkte något! Nej, nej, hon litade på honom med den mest barnastarka hängifvenhet.

Åh, om hon ville resa! Men hon gjorde ingen min däraf. Hon trufdes så godt, sade hon. Och hon kunde ju vara syster Cecilia till god hjälp, nu då Kurt var klen.

Han sökte döfva sina kval i glada vänners lag. Han begynte gå ut ofta, vara borta till sent på natten. Men då grät Cecilia. Och han slutade upp. Ingen, ingen utväg såg han för sig, annat än att kämpa striden till slut — segra eller duka under.

Segra! Icke mot de blixtrande bruna ögonen! Det var på förmiddagen. Cecilia och Anna suttu i salongen. Kurt var inne på på ateliern. Plötsligt hördes därifrån ett hemskt ljud.

Cecilia förde handen till hjärtat och sade bleknande.

»Min Gud, hvad var det?»

Anna stod orolig. Hon hade hört, att det var ett skott.

»Det var väl ingenting» — lugnade hon. »Jag skall se efter.»

Hon ville skynda ut, men Cecilia hejdade henne.

»Jag går med.»

Då de öppnade dörren, gaf Cecilia till ett hjärt-skärande skri.

Nedfallen mot skrifbordet satt Kurt i länstolen.

Ena handen hängde slapp ned utefter sidan. På golvet, midt i en blodström, låg revolvern.

»Kurt, Kurt!»

Cecilia kastade sig öfver honom.

»Kurt, Kurt, hvad har du gjort! Kurt, vakna, tala till mig! Säg mig, att det är en ohyttig dröm.»

Hon hade tagit honom om pannan. Hennes hand blef blodig af skottsåret i tinningen. Då insåg hon den förfärande sanningen och föll gråtande till systemens bröst.

Anna stod där blek och allvarlig. Hon förstod icke, hvad detta var. Hon förmådde icke sansa sig geuast, utan förde den konvulsuviskt gråtande system till en chaiselongue.

Hvarför, hvarför? — frågade hon sig.

Så föll hennes blick på ett staffli, som stod midt i ateliern. Det var öfverhöjdt med en röd duk. Hon gick dit och ref bort den.

En sekund fästes hennes blick på bilden där bakom. Så prässades hennes läppar samman, hennes blekhet blef hvithet, dunkel lade sig öfver hennes blick, och med en hastig rörelse höljde hon öfver bilden igen.

Men Cecilia hade sett, hvad hon gjort. Hastigt sprang hon upp från soffan.

»Hvad är det Anna?»

»Nej, nej, du får icke se det, du skall icke se det!»

»Jo, jo, jag vill!»

»Nej, låt oss gå härifrån. Lyd mig, Cecilia, min älskade syster.»

Det var, som om Cecilia anat något. Med kraftig arm förde hon undan systemen och slet ånyo bort duken från staffliet.

Där bakom stod en kvinnobild, en hänförande sådan. Det var densamma, som Kurt påbörjat den där sommaren. Där var mörkt svallande hår, där var sammetslen rodnande hy, där voro friska läppar . . . det var Cecilia . . . Cecilia . . . men ögonen . . . ögonen voro stora, bruna, blixtrande!

Och på dem fästes de blå likasom i fasa. De sågo på bilden, på henne, som stod där stum, med handen mot den böljande barmen, på honom, som låg där mot bordet med blodet kring tinningen. Hon värjde ifrån sig med händerna, hon famlade kring sig.

Så föll hon medvetlös ned till staffliets fot.

Hon hade förstätt!

De bruna ögonen fortforo att blixtra från duken, som om de hade haft lif.

* * *

På Vestanås, lilla kyrkogård grönskar en nyuppkastad grafkulle med en enkel granitsten. Den är prydd af sommarens fagreste blomster. Öfver den susa trädkronorna och fåglarne sjunga.

Nu ringer det till helg i landskyrkan, medan solen lutar till nedgång.

Vägen fram mot grafkullen skrida långsamt tvänne kvinnor. De bära sorgens svarta dräkt. I fina händer hålla de ännu mera af de fagra blomstren.

Vid gravens rand stanna de båda, blomorna strös öfver det lena gräset, öfver den slipade stenen. De böja båda knä vid griften, de knäppa båda händer, och bädas läppar hviska i kvällen sakta fram en bön öfver honom, som ligger därunder.

Och i blomstrens kalkar blandas bädas tårar, tårar från blå ögon — och från bruna.

Romanbilagan till detta nummer har, på grund af det till julen hopade arbetet å tryckeriet, öj i rätt tid hunnit blifva färdig, men erhålla våra läsarinor i stället med nästa n:r två ark romanbilaga.

Innehållsförteckning.

Therése Elfors; af Gustaf Gullberg. (Med porträtt.) — Ofta; poem af Edv. Hammarstedt. — Små församlingsmedlemmar; af Christel. — Stor litterär pristäffing för Iduns romanbibliotek. — »Hon var för oss en gåta»; tant Margaretas berättelse, upptecknad af Fanny Chrysanier. — I julklappsbyderiet. — Konsten att servera; af Margs. — Iduns julklappsbasar. — Ur notisboken. — Teater och musik. — De bruna ögonen; skiss för Idun af Algot Sandberg. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

En stormakt jag på jorden är,
Fast ensam jag dig synes ringa;
Men med kamraters hela här
Jag både godt och ondt kan bringa.
Allt se'n din barndom vi bekanta varit,
Och mycket genom mig du har erfarit.
Jag kan så mångt glädjebud
Utöfver hela världen sprida,
Men äfven klädd i sorgens skrud,
För mig nog mången kan få lida.
Dock mig nog ingen kan och vill und-
vara,

Den skulle räknas då till dårars skara.
Du säkert räknar mig som vän,
Tiil både nöje och till nytta
Jag varit och vill blifva än.
Tag stycken sju och nu omflytta,
Så är jag säker om att du mitt hela
Skall finna genast och mig sönderdela.

Om under eget »hvad» du dig befinner,
Du nog hör vara nöjd minsann.
Så kanske ock du dig påminner
Ett djur som nytta göra kan.
Två andra husdjur ock du här må leta,
Till feminina höra alla tre.
Och så du låter mig kanhända veta
Hvad i en segelbåt man kan få se,
Som seglaren bör riktigt sköta kunna,
Så det ej bär omkull vid första, hvad?
Hvad du arbetaren bör riklig unna.
Hvad i din rygg du mången har, i rad.
Hvad hör till smörgåsbordet, det är
gifvet.

Och hvad den kallas, den som ej är
klok.
Hvar af så mången mistat lifvet.
Och så hvad hör till ref och krok?
Ett gammalmodigt mått nu mera,
Men och en kroppens ledamot.
Hvad du en god nog vet värdera.

Hvarmed bekläder du din fot?
Af hvarje skogens träd tag tvänne delar.
Hvad eget du så gärna bygga vill.
Hvad i en sångkvartett ju aldrig felar.
Och hvaruppå man dig serverar sill.
Hvad sin till södern styr en fåglars
skara,

Då nu i norden det har blifvit höst,
Hvad för din fot plär obehagligt vara,
Men som kan hjälpas, det är dock en
tröst.

Det unga frun så ledsen gjorde
Att hennes ett misslyckades en gång.
Och nu kanhända att du finna torde
Min logogryf bli redan allt för lång.
Jag därför nu skall sluta denna lista
Och sätter så en punkt, — den sista.
Ove.

Ordgåta.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet
på en frihetshjälte och slutbokstäfverna
på hans nationalitet. Orden äro:
1) Napoleonskt betalvärd, 2) medeltids-
vapen, 3) fruntimmersnamn (3 stycken),
4) ett löfträd, 5) stad i Japan, 6) märk-
lig svensk språkforskare, 7) stad i
Hannover, 8) jordart, 9) två småstä-
der i Norge, 10) fransk biflod.

Tilläggs gåta.

Begynnelsordet betecknar något,
hvilket sällan fattas på ett smörgås-
bord. De sex följande orden fås ge-
nom att för hvarje gång till de före-
gående bokstäfverna lägga en ny bok-
staf och delvis omflytta dem så, att
nya ord uppstå.

Mitt första. Tillbehör till smörgåsbordet.

Mitt andra. Hvad som äter den hår-
daste metall.

Mitt tredje. Luftseglare.

Mitt fjärde. Har du aldrig burit mig,
så har jag ej heller burit dig.

Mitt femte. I forna dagar låg det
tungt på mångas axlar.

Mitt sjätte. Om du »mitt sjätte» är,
du knappast skön kan kallas.
Mitt sjunde. Luftigt hem för små
svarta varelser.

Charad.

Om du af guldmynt ett mitt första i
mitt andra hade;
Mitt andra tredje skulle svårt ej
vara då;
Ja, till och med om man ett n intill
mitt fjärde lade,
Man detta djur mitt andra-tredje
kunde få.
Mitt tredje plus ett t bör ej mitt hela
vara,
Som i mitt första plär mitt andra-
tredje bara.

Theo.

Apoköp.

1—8 Jätte, prydligt klädd i linnetoga.
1—7 Namn, »Liss Olof» passar, vill
jag våga.

1—6 Barnen gör' det ofta till din
plåga.

1—5 Hvad som ökar eller släcker låga.
1—4 Hvem är det, kan bli en kinkig
fråga.

1—3 Godt att ha, när du till strids
vill tåga.

S. L.

Palindrom.

Rättfram.

Ett litet nyttigt ting minsann,
Men någon sällsynt gång du fann,
Att det förargligt kunde vara.
Som berg det satt i halsen kvar,
Och fast du fasligt törstig var,
Du måste på din läskdryck spara.

Bakfram.

Som bakfram — troligtvis hvar dag
Du ser mig utaf många slag,

Än nyttig, än till hinder bara.
Din väg fördubblar jag nå'n gång,
Din näsa gör jag mindre lång,
Hvad mer jag gör, må du besvara.

S. L.

Aritmogryf.

1	3	7	8	2
2	10	9	2	3
3	7	11	2	6
4	2	10	7	12
5	12	4	2	3
6	2	10	14	15

Begynnelsebokstäfverna bilda ett
mansnamn, 1) fornnordisk gud, 2)
fågel, 3) kvinnonamn, 4) del af Ame-
rika, 5) finnes i grisen, 6) djur.

Fiskarfickan.

Lösningar.

Logogryfen: Rakknif, hvaraf fås oden:
kika, krank, fria, åra, kran, finka, fri, ni,
far, arf, kif, Ran, Kina, in, an, kan, rik,
fkar, kria, ar, rak, Fia, Fina, Karin, ria,
kink, knif, ark, kar, kraf, na, af.

Charaden: Skeppsbrogata.

Förvandlingsgåtan: Atterbom, annons, Tur-
kiet, tronföljd, engel, Regensburg, bildhug-
gare, ostkaka, Maine.

Geografiska bokstafsgåtan: Morgonstund har
guld i mun; 1) Motala, 2) Norge, 3) Ukrain,
4) Mangel, 5) Iampol, 6) Dalton, 7) Laddas,
8) Ugento, 9) Guaura, 10) Rangun, 11)
Adelsö, 12) Herrön.

”Lamarque”

ett rött Bordeaux-vin af 1884 års skörd, i saknad af otillbörlig syltighet i smaken och garanteradt fritt från frammande tillsatser, rekommenderas såsom ett synnerligen godt och hälsosamt s. k. bordsvin. Vinets pris är kr. 1.20 pr butell, och dess försäljning sker endast hos

K. A. Nydahl & Co
Stockholm, Stureplan nr 2.
Rikstelefon. Allm. telef.